



מזכיר הממשלה

ירושלים, ל' בסיון התשפ"ג  
19 יוני 2023

לכבוד

עו"ד סוהאד בשארה

עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

שלום רב,

**הנדון: מכתבכם לרה"מ מיום 9.3.23 בנושא החלטת הקבינט מדיני ביטחוני ב/6 בעניין הכשרת היישובים ביהודה ושומרון**

בהתייחס למכתבכם וכמזכיר הממשלה אשר הניח את הצעת ההחלטה הזו על שולחן הקבינט, אתכבד להשיבכם כדלקמן:

1. בפתח דבריי אדגיש, כי ההחלטה התקבלה בקבינט כדת וכדין, על בסיס ייעוץ משפטי של מערכת הבטחון.
2. כפי שצינתי במכתביי הקודמים, שטחי יהודה ושומרון לא נכבשו מריבון מוכר עפ"י המשפט הבינלאומי ויש למדינת ישראל זכות להחלת ריבונות בשטחים אלו שהינם שטחי ערש ההסטוריה של העם היהודי וחלק בלתי נפרד מארץ ישראל, הגם שבחרה, כעניין של מדיניות, בהעדר ריבונות, לנהוג בשטחים אלה כשטחים המצויים בתפיסה צבאית.
3. נזכיר כי ירדן השתלטה על שטחי יו"ש באופן בלתי חוקי עם סיום המנדט הבריטי ונחשבה בעיני מדינות העולם ככובש בשטחים אלו בין השנים 1948-1967 (למעט בריטניה ופקיסטן).
4. בהמשך לנטען בסעיף 2 על מיפוי שהתבצע על ידכם בדבר הימצאות יישובים בשטח מועצות כפריות פלסטיניות, הרי שמדובר בטענות סרק ולמעשה, היישובים אשר אושרו מצויים ככלל בתחום השיפוט של המועצות האיזוריות ביהודה ושומרון. יודגש בהקשר זה, כי המפות שצורפו לעניין זה לפנייתכם אינן מעלות או מורידות, היות והשיוך של אזורים שנים לסימון "אדמות כפר" אינו מעיד על היותו בבעלות פרטית או מוניציפלית של כפר זה או אחר, והוא נועד לצרכים אדמינסטרטיביים.





## מזכיר הממשלה

5. בנוסף, הקרקעות שעל גביהן נמצאים הישובים שהוחלט על הסדרתם, הינן קרקעות המהוות רכוש ממשלתי בהתאם לכל דין או שנרכשו ושבעליהן נתנו הסכמתם לכך. להחלטת ממשלה זו צוינו נ.צ. הקובעות כי מדובר באדמות מדינה בהתאם לכל דין ובכפוף להסדרים הפרטניים הנדרשים.
6. לכן, גם הטענה בסעיף 3 למכתבכם על כך שהחלטה מנוגדת לפסיקת בג"ץ בעניין **סלואד** אינה רלוונטית, שכן ההחלטה עוסקת בחוק ההסדרה אשר בוטל אך לא מהטעמים אותם מניתם ולא בשל חוסר סמכות אלא בנימוק שמדובר בשימוש ברכוש פרטי ללא הסכמת הבעלים.
7. באשר לנטען בסעיפים 4 ו- 5, משל היה מדובר בהחלטה הנוגדת את המשפט הבינלאומי, אחדד כי הזכות המשפטית הבינלאומית של העם היהודי, עוגנה בכתב המנדט שאושר פה אחד ע"י חבר הלאומים בוועידת סאן רמו ב-1920 אשר התבסס על הצהרת בלפור. בכתב המנדט נקבע שאזורים אלו יועדו לכינון מחדש של בית לאומי לעם היהודי. הכרה בזכותו של העם היהודי להקים בית לאומי בארץ ישראל לרבות יו"ש, התבססה על זכויותיו ההיסטוריות והדתיות של העם היהודי בארץ<sup>1</sup>. הדברים קיבלו משנה תוקף באמנת לוזאן שנחתמה ביום 23 ביולי 1923 וכן בוועידת סן פרנסיסקו ב- 1945 בה נדחו הצעות של מדינות ערב להחריג את המנדט על ארץ ישראל ואת הזכות ההיסטורית עליה. זכויות אלו של העם היהודי מעולם לא הופקעו.
8. באשר לנטען בסעיף 5 על תחולת אמנת ג'נבה הרביעית וכן התקנות הנספחות לאמנת האג, יובהר בקצירת האומר, כי ירדן לא היתה ריבון לגיטימי ואילו דיני התפיסה הלוחמתית חלים להלכה רק על שטחים שנכבשו מריבון לגיטימי<sup>2</sup>. אף על פי כן, ישראל נוהגת להחיל בפועל את הוראותיה ההומניטריות של האמנה על הערבים ביו"ש, ונותנת מענה לזכויותיהם. מכל מקום, יודגש, כי ההחלטה בענייננו עולה בקנה אחד עם הדין החל באזור, בהתאם לפסיקות בג"ץ, שכן בהתאם לאמור בהחלטת הממשלה, מדובר על הסדרה של ישובים על אדמות מדינה או בהסכמת בעליהם של המקרקעין ולא בהפקעה של רכוש פרטי.
9. האמור לעיל מושתת על כתב המנדט שעיגן משפטית את זכותו של העם היהודי על הארץ וזכות זו לא הופקעה מעולם. עוד נקבע בפסיקה נרחבת של בג"צ, כי מפקד האזור מונחה על-ידי שר הביטחון וממשלת ישראל ובהתאם לדין החל באזור יו"ש.
10. באשר לנטען בסעיף 6, הרי שמדובר **בהצהרה נשיאותית של מלטה** אשר משמשת נשיאת המועצה ומועצת הביטחון רצתה לאמצה. איחוד האמירויות הודיעה כי לא תקדם החלטה במועצת הביטחון. **אין מדובר בהחלטה אופרטיבית**. הצהרות מסוג זה אינן מחייבות את מדינת ישראל.

<sup>1</sup> <http://www.mfa.gov.il/MFA/Peace+Process/Guide+to+the+Peace+Process/The+Balfour+Declaration.html>  
<sup>2</sup> [https://www.rothschildarchive.org/collections/rothschild\\_faqs/walter\\_rothschild\\_and\\_the\\_balfour\\_declaration](https://www.rothschildarchive.org/collections/rothschild_faqs/walter_rothschild_and_the_balfour_declaration)  
<https://www.gov.il/en/Departments/General/the-balfour-declaration-29-Oct-2017> ראה

<sup>2</sup> Meir Shamgar, The Observance of International Law in the Administered Territories, 1 Isr. Y.B. Hum. Rts. 262 (1971).





## מזכיר הממשלה

11. בסיכומו של עניין, ישראל אינה כובשת ביו"ש אלא מחזיקה בשטחי יו"ש כדין ואין בהחלטה זו כדי לשנות מהדין הנוהג ביו"ש ובהתאם לדין הביני"ל. הדברים אף נטועים כמסמרות בספר המכבים א' פרק ט"ו פסוק ל"ג: "לא ארץ נכריה לקחנו ולא ברכוש נכרים מְשַׁלְנו כי אם נחלת אבותינו אשר בידי אויבינו בעת מן העתים בלא משפט נכבשה."

בברכה,

יוסי פוקס

מזכיר הממשלה

העתקים:

מר יואב גלנט –	שר הביטחון
אלוף יפעת תומר ירושלמי –	הפרקליטה הצבאית הראשית, צה"ל
אלוף יהודה פוקס –	מפקד פיקוד מרכז, צה"ל
עו"ד גלי בהרב-מיארה –	היועצת המשפטית לממשלה